

gaae en anden Vej. Jeg henstiller det ganske. Dette er et af de allervanskeligste Spørgsmaal at behandle, og jeg fordrer aldeles ikke at kunne magte denne Sag; jeg fordrer ikke at kunne indstille Noget, som praktisk kan gennemføres, men jeg maa dog, da Sagen nu engang er kommen frem — og det paafsjønner jeg, da det er godt, at den engang bliver alvorligt forhandlet, — henlede Opmærksomheden paa Noget, som jeg troer kunde være en praktisk Udvei. Det vil være de ærede Medlemmer bekendt, at naar man gjør Beregninger over, hvad der hører til Aulsbedrift, saa har man sagt, at de Bygninger, der udfordres, kunne anslaaes til en Værdi af 1000 Rb. pr. Td. Hartkorn — maaffee er det for høit regnet, men jeg vil hellere anslaa Summen for høit end for lavt — saaledes at Værdien af de Bygninger, der behøves til en Gaard paa 5 Td. Hartkorn, beløber sig til 5,000 Rb. Fritag dem aldeles for Skat, saa er man gaaet ind paa Lovens Tarke og har dog fyldestgjort et billigt Krav fra alle dem, som sige: Vi have gennem Hartkornsskatten faaet vor fulde Deel af den directe Skat. Paa den Maade vilde alle Bygninger, der ere indrettede til Fabrikker og Industri, ligefrem blive beskattede, ligesom ogsaa alle Næringsbrugere, som kun have lidt Jord, men en større Bygning til deres Bedrift. Alle større Eiendomme, paa hvilke der er meget betydelige Hovedbygninger i Forhold til den Bedrift, der hører til Gaarden, ville ligeledes komme til at erlægge en Skat. For de Eiendommers Bedkommende, hvor Bygningerne, beregnete til en Værdi af 1,000 Rb. pr. Tønde Hartkorn, ikke oversteg den Sum, jeg har nævnt, vilde man slet ikke faae nogen Skat, og for de andre Eiendommers Bedkommende maatte man give bestemte Negler for Besatningen af den Bygningsværdi, der oversteg det nævnte Forhold mellem Hartkorn og Bygninger. Om man vilde gaae den Vej, Lovudkastet peger paa, eller om det vilde være umuligt at finde en anden praktisk udførlig Udvei, skal jeg ikke komme nærmere ind paa. Jeg henstiller den Tanke til nærmere Overveelse, hvis man overhovedet hderligere vil gaae ind paa at behandle Loven. Det er muligt, at man ad den Vej kan komme til et taaleligt Resultat. Jeg

vilde da ogsaa tilraade at gaae noget høiere med Hensyn til Fritagelse for Skat, baade paa Landet og i Byerne, og at man meget simplificerede den hele Skatteberegning med Hensyn til de ikke Fritagne, saa at man muligen i det Hele nedsatte Afgiften noget og kun tog hele Skillingen pr. Quadratalen. Efter hvad jeg har tilladt mig at ophøse, er Skatten i Forhold til Bygningernes Indtægt overalt en meget trykkende Skat. Kan man gaae den af mig anthvede Vej, saa skal jeg, som sagt, ikke modsætte mig Loven, skjøndt jeg har adskillige Betænkeligheder ved overhovedet at udvide denne Stats Anvendelse.

Jeg skal, da jeg har været nødsaget til, efter min hele Betragtning af Lovudkastet, at udtale mig temmelig bestemt mod forskjellige Dele af samme, slutte med fuldt at anerkjende, at den høitærede Finantsminister her har søgt at løse en overordentlig vanskelig Opgave; det er en stor Fortjeneste, at han overhovedet har taget dette indviklede og vanskelige Spørgsmaal under Behandling. Det er meget let forklarligt, at det første Forsøg paa at løse denne Opgave ikke kunde naaes paa en heldig Maade. Jeg haaber derfor, at det høie Thing eenstemmig vil lade Sagen gaae videre, og, hvorledes man end betragter Lovudkastet, vil lade det blive gjort til Gjenstand for en omhyggelig Overveelse.

Berg: Det grundige Foredrag, vi nu ogsaa have hørt, sparer mig en stor Deel af de Bemærkninger, jeg havde ifinde at gjøre. Jeg vil forøvrigt begynde der, hvor den ærede sidste Taler sluttede. Jeg troer nemlig ogsaa, at denne Lov, vi have liggende for os, omfatter et Ansliggende, som man ikke i lang Tid kunde lade henligge urørt, og forsaavidt fortjener den høitagtede Finantsminister Tak for at have bragt Sagen paa Bane. Jeg troer ikke, at den høitagtede Finantsminister vil naae at see denne Sag gennemført saaledes, som Lovforslaget anthyder — det er en anden Sag —, men jeg siger alligevel, at det er heldigt, at Sagen kommer frem; thi dette Spørgsmaal er Gjenstand for megen Dmtale blandt Folk og for megen faldt Forstaaelse, saa at det vilde være heldigt, hvis vi ved vore Forhandlinger kunde